

*Онисковець М.Ю.,
аспірант кафедри теорії
та історії держави і права,
ВНЗ «Університет економіки
та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: onyskovets@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9505-3644>*

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Безпека побудованого для життя та здоров'я людей, збереження навколишнього середовища – є основною метою формування містобудівного законодавства розвинених зарубіжних країн. Відповідне можна забезпечити, у тому числі, шляхом запровадження ефективного контролю за містобудівною діяльністю, що в свою чергу, досягається через проведення експертиз містобудівних проектів; моніторинг дотримання вимог, норм, стандартів, правил, технічних умов та інших обмежень під час будівництва, ремонту тощо.

Досвід ефективного контролю за будівництвом зарубіжних країн для України є корисним, адже показує переваги та недоліки містобудівного управління, особливості здійснення стратегічних заходів із контролю містобудівної діяльності, планування, що досягається багаторівневим регулюванням, поєднанням національних і міжнародних принципів та механізмів у зарубіжних країнах.

У країнах Європейського Союзу містобудівна діяльність ґрунтується на таких принципах як: поліцентричний територіальний розвиток; інтегрований розвиток адміністративно-територіальних одиниць (географічно особливих: узбережжя, гірські території, острови тощо); забезпечення глобальної конкурентоспроможності регіонів тощо [1].

Наприкінці ХХ ст. уряди країн ЄС проводили активну регіональну політику, зокрема, у сфері контролю за містобудівною діяльністю. Наприклад, Польща, де у регіональній політиці перевага і посилена увага надавалась слабким регіонам, у кінці ХХ ст. було розроблено та запроваджено стратегію містобудування з метою створення нових робочих місць при одночасній підтримці підвищення економічної конкурентоспроможності регіонів, просування технологій, розвитку транскордонного співробітництва.

Румунія наразі швидко проводить інституалізацію державної регіональної політики шляхом внесення до концепції регіонального розвитку особливостей

регулювання містобудівної діяльності, що відповідають стандартам програми PHARE. Постійним органом, що забезпечує реалізацію такої стратегії є агентство регіонального розвитку [2].

У Франції контроль за містобудівною діяльністю здійснюють державні органи та приватні особи, як і в Австрії, Ісландії, Словенії, Норвегії, Чехії, Естонії, Швеції, а в Ірландії контроль за містобудівною діяльністю здійснюється спеціально створеними органами державної влади [3].

Досліджуючи детально досвід Франції, варто зазначити, що контроль за містобудівною діяльністю також здійснює Науковий центр будівельної техніки (CSTB) як дозвільний орган. Однак є країни, у яких дозвільна система поєднана з приватним сектором, зокрема така дозвільна діяльність здійснюється національними організаціями в країнах, що не входять до складу ЄС (наприклад, Канада). Крім цього, у 1996 році була заснована Міжнародна федерація організацій із технічної оцінки (WFTAO), до якої входять 40 організацій із багатьох країн світу [4].

Для України важливе оновлення і систематизація містобудівного законодавства, адже відсутність такої систематизації та наявність значної кількості застарілих підзаконних нормативно-правових актів є перешкодою у розвитку не лише ефективного містобудівного контролю, а і перешкодою у ефективному розвитку сфери містобудування в Україні [4, с. 54].

Ефективний досвід з організації містобудівного контролю є корисним для України, зокрема досвід поєднання державних і приватних установ/організацій у питаннях організації і здійснення містобудівного контролю. А досвід поєднання такого контролю із страхуванням є буденністю багатьох успішних країн, зокрема Бельгії, Естонії, Франції, Данії, Ісландії тощо, адже в цих країнах містобудівний контроль пов'язаний із системою обов'язкового страхування з метою прозорості реалізації контрольних функцій, гарантування безпеки та надійності споруд тощо.

Список використаних джерел:

1. *Territorial Agenda of the European Union 2020*. URL: <http://www.eu-territorial-agenda.eu/Reference%20Documents/Final%20TA2020.pdf>. (дата звернення: 04.10.2024).
2. Грищенко І.М. *Зарубіжний досвід управління регіональним*. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/5.pdf. (дата звернення: 04.10.2024).
3. *Building Control Systems in Europe*. URL: www.cebc.eu/files/reports/bcr_-_issue_2_-_sep_2006.pdf. (дата звернення: 04.10.2024).
4. Покатаєв П.С. *Регулювання сфери благоустрою населених пунктів: адміністративно-правовий аспект: монографія*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 430 с.